

« ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΟΠΟΥ ΚΑΝΕΙΣ ΔΕΝ ΘΥΜΑΤΑΙ ΚΑΝΕΝΑΝ, ΔΕΝ ΕΧΕΙΣ ΝΑ ΠΕΡΙΜΕΝΕΙΣ ΤΙΠΟΤΑ »»

Η συνέχεια της μεταναστευτικής πολιτικής και πώς την ξεχάσαμε με τον συριζα

Και τι δεν «είδαμε» μέσα στον ενάμιση χρόνο συριζοανελλ κυβέρνησης: οι έλληνες λιμενόμπατσοι από επαγγελματίες φονιάδες των μεταναστών στο Αιγαίο έχουν μετατραπεί σε ναυαγосώστες με ψυχολογικά προβλήματα. Τους πρόσφυγες τους πνίγει το ΝΑΤΟ και τους βαράνε οι γυφτοσκοπιανοί μπάτσοι. Οι έλληνες νησιώτες και οι νοικοκυραίοι έχουν εγκαταλείψει τα υπαρξιακά αδιέξοδα του ρατσισμού και έχουν ανακαλύψει το νόημα της ζωής στην προσφορά κουβέρτας και τη συλλογή βρεφικού γάλατος. Διευθυντές και σύλλογοι γονέων, βλέπε π.χ. Χαλάνδρι, κυνηγημένοι από τις ερινύες που έδωξαν Ρομά παιδιά απ' τα σχολεία τους, επιδίδονται σε καμπάνιες αλληλεγγύης για όλους τους πρόσφυγες. Κάτι μισάνθρωποι αγρότες στην Ειδομένη που οργώνουν χωράφια με σκηνές προσφύγων, είναι μεμονωμένες περιπτώσεις κερδοσκόπων και τους καταγγέλλει ποιος; ο Σρόιτερ. Ο Σρόιτερ που πριν λίγα χρόνια περιηγούνταν με τον Χρυσοχοϊδη στο κέντρο της Αθήνας με θέμα την υγειονομική βόμβα που ήταν έτοιμη να εκραγεί, έχει πλέον πειστεί ότι οι μετανάστες δεν είναι εγκληματίες και μολυσματικοί αλλά άνθρωποι που αφήνουν λεφτά στον Έλληνα αγρότη. Στην ηγεσία του μεταναστευτικού, δεν βρίσκονται πλέον μπατσο-τεχνοκράτες (Δένδιας, Λοβέρδος και Χρυσοχοϊδηδες) αλλά γιατροί και μκοτραφείς ανθρωπιστές (Μουζάλες και Βουδούρηδες, γιατί λείπει η καλή κυρία απ' την κόλαση). Ο ελληνικός στρατός έχει παρατήσει τις αγκωνιές με τον τουρκικό στο Αιγαίο και ρίχνεται στον αγώνα περιθάλψης των προσφύγων –γιατί δεν πάνε στα σύνορα με τη Μακεδονία να βάλουν ένα χεράκι; Οι Έλληνες αξίζουν το νόμπελ ειρήνης. Η Ελλάδα, επιτέλους, γίνεται χώρα ασφαλής για τους μετανάστες.

Φυσικά, φωτιά θα πέσει να μας κάψει. Να πούμε δηλαδή τι, τα αυτονόητα; Οι λιμενόμπατσοι προφανώς και δεν έγιναν ναυαγосώστες με ψυχολογικά και οι δολοφονίες στο Αιγαίο συνεχίζονται –αλήθεια τι απέγιναν οι λιμενικοί που πυροβόλησαν βάρκα και σκότωσαν εν ψυχρώ μετανάστη επιβαίνοντα τον περασμένο Αύγουστο;). Οι διευθυντές των σχολείων και οι κηδεμόνες του Χαλανδρίου παραμένουν ρατσιστές. Οι αγρότες επίσης. Τα στρατόπεδα συγκέντρωσης πληθαίνουν στο εσωτερικό της χώρας και αυξάνουν τον αριθμό των φυλακισμένων μεταναστών. Ο στρατός βρίσκει άλλο ένα πάτημα να ενισχύσει την παρουσία του στα –υποτίθεται– αποστρατιωτικοποιημένα Δωδεκάνησα και να χωθεί στο χορό των ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων. Μένει μόνο να αναρωτηθούμε: δεν είναι εκπληκτικό που οι γιατροί και μκοτραφείς Μουζάλες και Βουδούρηδες καταφέρνουν να πείθουν ότι είναι διαφορετικοί από τους Δένδιας και τους Χρυσοχοϊδηδες; Βρε τι έχουμε πάθει με τον συριζα!

Μια σύντομη ιστορική αναδρομή στα τελευταία δέκα χρόνια είναι διαφωτιστική ως προς τη συνέχεια της μεταναστευτικής πολιτικής. Θ' αναγκαστούμε και πάλι να καταφύγουμε στην πρόσφατη ιστορία για να δείξουμε ότι η τωρινή κυβέρνηση δεν κάνει τίποτα διαφορετικό απ' ό,τι κάνουν εδώ και δυο δεκαετίες όλες οι προηγούμενες κυ-

βερνήσεις για τη μετανάστευση. Γιατί εδώ και ενάμιση χρόνο παρατηρούμε ένα σκηνοθετημένο θέαμα γύρω από την «προσφυγική κρίση», το Αιγαίο και την Ειδομένη ακριβώς όπως είχαν στηθεί μέσα στη δεκαετία του 2000, παρόμοια θεάματα που άκουγαν στο όνομα «μεταναστευτική πλημμύρα», Έβρος και Αιγαίο, Πάτρα και Ηγουμενίτσα.

Έχουμε ξαναπεί πως το «θέαμα των συνόρων», ή αλλιώς η επίκληση μιας κατάστασης «έκτακτης ανάγκης» που βιώνει κατά διαστήματα η χώρα γύρω από την μετανάστευση, είναι μια δοκιμασμένη προπαγανδιστική πολιτική. Επιστρατεύεται κάθε φορά που το ελληνικό κράτος διαπραγματεύεται με τους ανταγωνιστές του τους όρους δημιουργίας και διαχείρισης της παρανομοποιημένης εργατικής δύναμης. Κάθε φορά λοιπόν που μας μιλούν για «προσφυγική κρίση» εμείς θα πρέπει να καταλαβαίνουμε τις κορυφώσεις αυτής της διαδικασίας και τους διακρατικούς ανταγωνισμούς πάνω στην διαχείριση της μετανάστευσης καθώς οξύνεται ο παγκόσμιος πόλεμος. Οτιδήποτε παρουσιάζεται σαν «νέο» στην κατάσταση της μεταναστευτικής πολιτικής δεν είναι παρά επιδιωκόμενες διαφοροποιήσεις στις τακτικές (και όχι στη στρατηγική κατεύθυνση) της δημιουργίας και διαχείρισης της παρανομοποιημένης εργατικής δύναμης.

Απ' ό,τι φαίνεται δεν το 'χουμε εμπεδώσει το μάθημα. Ξανά λοιπόν και με άλλα λόγια: δεν πρόκειται να καταλάβουμε γρι από την τωρινή διαχείριση των μεταναστών, αν τη βλέπουμε ως τωρινή και ως πολιτική της εκάστοτε κυβέρνησης. Η «έκτακτη ανάγκη» που βιώνει υποτίθεται κατά διαστήματα η χώρα σε σχέση με τις μεταναστευτικές ροές, καθόλου έκτακτη δεν είναι. Η διάλυση της Μέσης Ανατολής έχει ξεκινήσει από το 1991 και εξελίσσεται μέχρι σήμερα. Όλα τα κράτη της Ευρώπης, δηλαδή και το ελληνικό, είχαν επίγνωση ότι η διάλυση κρατών στη Μέση Ανατολή θα προκαλέσει κύματα μετανάστευσης. Και όλα τα κράτη της Ευρώπης και –ποτέ μην ξεχνιόμαστε– και το ελληνικό, είχαν προετοιμαστεί για τη διαχείρισή τους. Ήδη από το 1991. Για να φανεί η συνέχεια της μεταναστευτικής πολιτικής, θα δούμε, επιλεκτικά, διάφορες στιγμές αυτής της διαχείρισης κατά την περίοδο 2003-2009 (για τη δεκαετία του 1990 τα χουμε πει και ξαναπεί και ξαναπεί). Φυσικά, βασικός οδηγός είναι ο εξής κανόνας (έτσι για να τον εμπεδώσουμε ξανά): τα κράτη επιζητούν τη μετανάστευση. Τα κράτη μπορούν να ελέγξουν –και ελέγχουν– τη μετανάστευση. Τα κράτη δεν ενδιαφέρονται για την ανθρώπινη ζωή. Τα κράτη ενδιαφέρονται για τη δημιουργία της εργατικής δύναμης και τον διακρατικό ανταγωνισμό.

2003: Η περιβόητη συνθήκη Δουβλίνο 2 και η ελληνική εφαρμογή της

Τον Μάρτιο του 2016 υπογράφηκε η περιβόητη συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας για το μεταναστευτικό, στο φόντο του πολέμου στη Συρία και της διάλυσης της Μέσης Ανατολής. Τα ευρωπαϊκά κράτη υποτίθεται ότι αποφάσισαν και συμφώνησαν στους όρους δημιουργίας και διαχείρισης της παρανομοποιημένης εργατικής δύναμης των μεταν-

στών, κάνοντας καταμερισμό ρόλων και καθηκόντων. Πριν από δεκατρία χρόνια, τον Φεβρουάριο του 2003, με φόντο τον πόλεμο στο Αφγανιστάν, τα ευρωπαϊκά κράτη αποφάσισαν και τότε να κάνουν το ίδιο ακριβώς πράγμα, με τη συμφωνία που έμεινε γνωστή ως Δουβλίνο 2. Ο διακηρυγμένος σκοπός της συνθήκης Δουβλίνο 2 ήταν διατυπωμένος λακωνικά: «ο προσδιορισμός του κράτους μέλους το οποίο είναι υπεύθυνο για την εξέταση μιας αίτησης ασύλου και η αποτροπή της κατάχρησης των διαδικασιών ασύλου».

Με δικά μας λόγια, και τότε, το 2003, και τώρα, το 2016, τα ευρωπαϊκά κράτη συνέχιζαν την πολιτική που ακολουθούσαν ήδη από τη δεκαετία του 1970: τη διαρκή δηλαδή επιβολή ενός καθεστώτος παρανομίας πάνω στην ύπαρξη των μεταναστών, την αποτροπή του ριζώματός τους στις δυτικές κοινωνίες και τον έλεγχο της αναπαραγωγής της εργατικής τους δύναμης από τους αστυνομικούς μηχανισμούς. Το 2003, με το «Δουβλίνο 2» καθοριζόταν απλώς η κατανομή των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών ώστε να γίνεται αυτή η βασική δουλειά. Η συνθήκη Δουβλίνο 2 φυσικά και συνοδευόταν από χρηματοδοτήσεις προς τα κράτη μέλη (για κέντρα κράτησης, εξοπλισμούς για την αστυνομία και τα λιμενικά σώματα, εξοπλισμούς για βάσεις δεδομένων κλπ) κάτω από όρους και προϋποθέσεις. Το «όροι και προϋποθέσεις» συγκρατείστε το, γιατί τα ευρωπαϊκά καπιταλιστικά κράτη συμφώνησαν μεν σε μια εργατική πολιτική, όπως ήταν το Δουβλίνο 2 (και συμφώνησαν ακριβώς γιατί ήταν πολιτική εργατική και τα καπιταλιστικά κράτη στις εργατικές πολιτικές τα βρίσκουν), αλλά δεν έπαψαν να έχουν τους ανταγωνισμούς τους ως προς την κατανομή των αρμοδιοτήτων και των κονδυλίων αλλά και σε μια σειρά άλλων ζητημάτων του παγκόσμιου πολέμου όπως αυτός εκτυλισσόταν στη Μέση Ανατολή και την Ασία.

Για του λόγου το αληθές, αυτό που επακολούθησε της συνθήκης Δουβλίνο 2 κατέδειξε ότι άλλο πράγμα η υπογραφή μιας διακρατικής συμφωνίας, και άλλο πράγμα η εφαρμογή της. Ακριβώς όπως συμβαίνει και τώρα με την συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας, έτσι και τότε, στο διάστημα που ακολούθησε το Δουβλίνο 2, ξεκίνησαν οι γκρίνιες: κράτη βρέθηκαν απρόθυμα να εφαρμόσουν τη συνθήκη, κράτη βρέθηκαν να παραβιάζουν τη συνθήκη, κράτη βρέθηκαν να κάνουν του κεφαλή τους.

Το ελληνικό κράτος ήταν μια τέτοια περίπτωση: ένα κράτος δηλαδή που καταγγέλθηκε ότι παραβιάζει συστηματικά τη συμφωνία Δουβλίνο 2. Το ίδιο, από την άλλη, βάλθηκε να καταγγέλλει άλλα κράτη για το γεγονός «ότι φορτωνόταν το βάρος του μεταναστευτικού» μιας και η συμφωνία προέβλεπε ότι η χώρα που θα ήταν υπεύθυνη να εξετάζει αιτήματα ασύλου θα ήταν η χώρα της ΕΕ στην οποία πατούσαν για πρώτη φορά το πόδι τους οι μετανάστες, ασχέτως του σε ποια χώρα αυτοί θα συλλαμβάνονταν χωρίς χαρτιά. Και καθώς η Ελλάδα ήταν μια τέτοια χώρα πρώτης εισόδου και άρα υπεύθυνη να εξετάζει αιτήματα ασύλου έπραξε με τον δικό της γενναιόδωρο τρόπο: άσυλο έδινε στους 3 από τους 10.000 μετανάστες¹, στους υπόλοιπους μοίραζε κλωτσιές, από τα στρατόπεδα συγκέντρωσης μέχρι τα καπιταλιστικά στρατόπεδα εργασίας ανά την επικράτεια.

Λίγα χρόνια μετά τη συμφωνία, αρκετές ευρωπαϊκές μκο κατέφτασαν στην Ελλάδα με σκοπό να συντάξουν εκθέσεις πάνω στο πώς εφάρμοζε το ελληνικό κράτος την συνθήκη και τι διάολο έπραττε σχετικά με τις διαδικασίες ασύλου. Δεν το έκαναν από την καλή τους καρδιά, αλλά από στεγνό υλικό συμφέρον². Με δυο λόγια, φανταστείτε αυτές τις μκο σαν εκπροσώπους των κρατών-μελών, οι οποίες επιδίωκαν να πείσουν και να διεκδικήσουν από τα ευρωπαϊκά όργανα αρμοδιότητες και κονδύλια για τη διαχείριση

του μεταναστευτικού. Οι εκθέσεις, συνεπώς, των οργανώσεων έβρισκαν προβλήματα στις διαδικασίες παροχής ασύλου στην Ελλάδα, που αλοιμόνο κι αν δεν υπήρχαν τέτοια. Ήταν εκθέσεις βασισμένες σε επιτόπιες έρευνες στα κέντρα κράτησης στην Ελλάδα, σε συνεντεύξεις με μετανάστες και αξιωματικούς της αστυνομίας. Για εμάς, οι εκθέσεις αυτές είναι ένα επί-

σημο ντοκουμέντο των αγαθοεργιών του ελληνικού κράτους προς τους μετανάστες, άξιο μελέτης από τους ιστορικούς του μέλλοντος.

Την περίοδο λοιπόν 2007-2009 μπορούσε να βρει κανείς πολλές διεθνείς εκθέσεις που κατήγγειλαν την Ελλάδα για απάνθρωπες πολιτικές και παραβίαση των όρων της συνθήκης Δουβλίνο 2. Εκθέσεις που μιλούσαν για Έλληνες λιμενικούς που συστηματικά βασάνιζαν και ξυλοκοπούσαν μετανάστες. Εκθέσεις που έριχναν φως στο «μυστήριο» των αναρίθμητων ναυαγίων και εξέθεταν τις πρακτικές του ελληνικού λιμενικού στο Αιγαίο, όπως η πλεύση των λιμενικών σκαφών με σβηστά φώτα, η περικύκλωση και δημιουργία κυμάτων γύρω από τις βάρκες των μεταναστών για να τις προωθήσουν πίσω στην Τουρκία, η καταστροφή και το σκίσιμο των φουσκωτών, το πέταμα σκοινιών στην προπέλα ώστε να χαλάσει η μηχανή, η εγκατάλειψη μεταναστών σε ακατοίκητα νησιά³. Εκθέσεις που μιλούσαν για Έλληνες συνοριοφύλακες που έκαναν παραπλήσια πράγματα στον Έβρο. Εκθέσεις που παρουσίαζαν τις άθλιες συνθήκες στα στρατόπεδα συγκέντρωσης και την έλλειψη σοβαρών διαδικασιών παροχής ασύλου. Για παράδειγμα, η οργάνωση Human Rights Watch σε έκθεσή της το 2008 πάνω στο πώς μεριμνά το ελληνικό κράτος για τους ανήλικους μετανάστες που έχουν έρθει στην Ελλάδα, δίχως γονείς ή συγγενείς, διαπίστωνε τα εξής:

Παρά τις υποχρεώσεις της κυβέρνησης να παράσχει φροντίδα και προστασία στους ασυνόδευτους ανήλικους μετανάστες, η κατάσταση είναι θλιβερή. Η αστυνομία είναι υπεύθυνη για όλες τις πτυχές του μεταναστευτικού και των αποφάσεων παροχής ασύλου. Επιπλέον, παιδιά (αλλά και ενήλικοι μετανάστες) αναφέρουν ότι έχουν υποστεί ξυλοδαρμούς από λιμενικούς και αστυνομικούς. Ένα παιδί κατήγγειλε ότι υποβλήθηκε σε εικονικό πνιγμό από λιμενικούς στην Πάτρα. Άλλα παιδιά κατήγγειλαν ότι λιμενικοί τους πέταγαν στη θάλασσα.⁴

Διαλέξαμε το παραπάνω απόσπασμα, γιατί εκτός από τις καταγγελίες για τις δολοφονικές πρακτικές των λιμενικών διαφαίνεται ξεκάθαρα και το επίδοιο για τους συντάκτες της έκθεσης: το ότι η αστυνομία στην Ελλάδα είναι υπεύθυνη για όλες τις πτυχές του μεταναστευτικού, γεγονός που πήγαινε παρέα με τις καταγγελίες της οργάνωσης ότι οι μπάτσοι σκόπιμα αδιαφορούσαν να στήσουν ένα σοβαρό σύστημα παροχής ασύλου. Στην έκθεση της οργάνωσης παρατίθεται ένα ενδεικτικό παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο η ελληνική αστυνομία εξέταζε τα αιτήματα

2008

K. from Afghanistan was beaten by police officers when he tried reaching Lidi in order to buy food.

This minor from Afghanistan was beaten by "commandos" in the port of Patras.

M. from Afghanistan was stabbed by a knife. The perpetrator was a "commando".

2010

This Afghan man was allegedly beaten by the "commandos".

23

Τέτοιες σελίδες περιείχαν οι εκθέσεις που κατήγγειλαν τον ελληνικό κράτος για την παραβίαση του Δουβλίνο 2 και τη βίαιη αστυνομική μεταχείριση των μεταναστών στην Ελλάδα. Η συγκεκριμένη έκθεση αναφέρεται στην περίπτωση του καταυλισμού της Πάτρας, όπου λιμενικοί επιτίθονταν με μαχαίρια σε Αφγανούς. Κανένα από αυτά τα καθάρματα δεν δικάστηκε.

ασύλου μέσα στη δεκαετία του 2000. Το έδινε ο αστυνομικός διοικητής της Σάμου με την εύγλωττη δήλωσή του ότι «πολλοί λένε ότι έρχονται από εμπόλεμες ζώνες αλλά δεν βλέπουμε τραυματισμούς και δεν ζητάνε άσυλο»⁵. Μάλιστα. Το ελληνικό κράτος εν έτει 2008 έκρινε τα αιτήματα ασύλου για τους προερχόμενους από εμπόλεμες ζώνες με τη μέθοδο της πρόχειρης σωματικής εξέτασης. Το παράδειγμα αυτό φυσικά είναι ένα από πολλά άλλα που παρατίθενται στις εκθέσεις και όλα τους καταλήγουν στην εξής εικόνα: στο ελληνικό κράτος η μεταναστευτική πολιτική που ακολουθείται είναι η πολιτική του μηδενικού ασύλου και η ωμή καταστολή. Έτσι, όμορφα και ωραία, το ελληνικό κράτος παραβίαζε επί χρόνια κομμάτια της συνθήκης Δουβλίνο 2, κι αν ξαναπέει κανείς ότι το ελληνικό κράτος παίρνει γραμμή από ευρωπαϊκά διευθυντήρια ας πέσει φωτιά να τονε κάψει.

Φυσικά, σκοπός αυτών των εκθέσεων, ξαναλέμε, δεν ήταν καθόλου ο φραγμός στην υπ' αριθμόν μία και κύρια πολιτική, αυτή της παρανομοποίησης της εργατικής δύναμης των μεταναστών που ακολουθούσαν από τη δεκαετία του 1970. Σκοπός των εκθέσεων ήταν να βάλουν (με το αζημίωτο) στο παιχνίδι της διαχείρισης του μεταστατευτικού τις μκο. Να προωθήσουν μια εξίσου φασιστική πολιτική διαχείρισης με ανθρωπιστικό μανδύα, μια πολιτική την οποία ακολουθεί η σημερινή κυβέρνηση και θα τη συνοψίζαμε σήμερα ως εξής: ας πνίγουμε μετανάστες, αλλά ας έχουμε ψυχολόγους και γιατρούς να συνεφέρνουν τους επιζώντες. Ας έχουμε στρατόπεδα συγκέντρωσης, αλλά ας έχουμε ψυχολόγους και γιατρούς να εξετάζουν τους έγκλειστους. Ας μην τους δίνουμε άσυλο, αλλά ας έχουμε δικηγόρους και διερμηνείς να προωθούν αιτήσεις ασύλου που θα πάνε στο βρόντο. Ας στήσουμε φυλακές, συγγνώμη «ξενώνες φροντίδας», για τους ασυνόδευτους ανήλικους κι ας βάλουμε κοινωνικούς λειτουργούς δήθεν για την «κοινωνική τους ένταξη». Ας μαζέψουμε γάλατα, ρούχα, παιχνίδια και πάνες για ανθρώπους που ήδη από το 1970 έχουμε αποφασίσει να πετάμε στα σκιοινιά. Δεν είναι όλα φαινομενικά πιο κομψά και πιο πολιτισμένα; Δεν ανοίγουν θέσεις εργασίας για τόσους ανθρώπους με πτυχία; Δεν μπορούμε να συνεχίσουμε τη φασιστική πολιτική της εξόντωσης ανθρώπων με «ανθρωπιστικό γάντι»;

Δεν είναι τυχαίο ότι η έκθεση της Human Rights Watch που αναφέραμε παραπάνω φρόντιζε να επιστημονοποιήσει τον υποτιμημένο (και υποχρηματοδοτούμενο) ρόλο των μκο στην Ελλάδα και τόνιζε πως τέτοιες ελληνικές οργανώσεις, όπως το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός και η ΑΡΣΙΣ «προσφέρουν μισθωμένες υπη-

Πάτρα (2003-2009), όπως Ειδομένη. Ο κρατικά ελεγχόμενος διάδρομος διαφυγής προς την Ευρώπη κατέληγε, όπως είπαμε, κάποτε στην Πάτρα, μόνο που εκεί διέμεναν Αφανοί και ακόμα δεν είχαμε ανακαλύψει το δράμα της προσφυγιάς και τη φιγούρα της Σύρας προσφυγοπούλας που ταΐζει το μωρό της η ελληνίδα γιαγιά. Δίπλα, το γκρέμισμα του καταυλισμού το 2009 με μπουλντόζες, λίγο προτού πέσουν οι προβολείς στο σύνορο «Πάτρα» για ν'ανάψουν αργότερα στην Ειδομένη.

ρσιές αλλά είναι υποχρηματοδοτούμενες και η δραστηριότητά τους εκτός Αθήνας είναι περιορισμένη⁶. Γι' αυτό και η έκθεση κατέληγε σε συγκεκριμένες προτάσεις προς το ελληνικό Υπουργείο Εσωτερικών, Υγείας, Δικαιοσύνης, αλλά και προς τα ευρωπαϊκά όργανα, προτάσεις που έθεταν ως προϋπόθεση για την εκταμίευση των κονδυλίων τη συμμόρφωση του ελληνικού κράτους με τις οδηγίες του Δουβλίνου 2. Δηλαδή να στηθούν δομές «πρόνοιας και φροντίδας», υποδομές και διαδικασίες παροχής ασύλου, και ούτω καθεξής. Παραπλήσιες προτάσεις συνόδευαν κάθε τέτοια έκθεση που γινόταν την εποχή εκείνη για την Ελλάδα, και υποπευόμαστε για κάθε άλλο κράτος της Ευρώπης που είχε τον ρόλο της χώρας πρώτης εισόδου των μεταναστών. Τουλάχιστον δύο από τις εκθέσεις της διετίας 2007-2008 στις οποίες ριζάμε μια ματιά⁷, κατέληγαν επίσης στην προτροπή να πάψουν τα κράτη μέλη της εε να στέλνουν πίσω στην Ελλάδα μετανάστες δίχως χαρτιά –όπως προέβλεπε το Δουβλίνο 2– με την αιτιολογία ότι το ελληνικό κράτος παραβίαζε κατάφωρα τη συνθήκη και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η συγκεκριμένη πρόταση έχει το ενδιαφέρον της μιας και δεν μπορούμε να αντισταθούμε στην εξής σύγκριση: ότι σχεδόν επτά με δέκα χρόνια πριν, ήταν η Ελλάδα που θεωρούνταν «μη ασφαλή χώρα» για τους μετανάστες, ήταν η Ελλάδα που παραβίαζε κατάφωρα τα ανθρώπινα δικαιώματα, ήταν η Ελλάδα που βασάνιζε, φυλάκιζε, ευνοούσε τα κυκλώματα διακίνησης και δολοφονούσε μετανάστες στα σύνορα. Επιχειρήματα, δηλαδή, τα οποία επιστρατεύει σήμερα το ελληνικό κράτος ενάντια στην Τουρκία, με αφορμή την πρόσφατη συμφωνία του Μαρτίου. Όπως λέει και το ρητό, είπε ο γάιδαρος τον πετεινό κεφάλι.

Ας συνοψίσουμε μέχρι εδώ: κάθε διακρατική συμφωνία για τη μετανάστευση που έχει υπογραφεί στην Ευρώπη στόχο έχει να εμπεδώσει τη δημιουργία και διαχείριση της παρανομοποιημένης εργατικής δύναμης, μοιράζοντας ρόλους και δουλίτσες γι' αυτό το σκοπό στο εκάστοτε κράτος-μέλος. Από εκεί κι έπειτα, κάθε κράτος-μέλος κοιτάζει τα συμφέροντά του, πράττει σύμφωνα με τα συμφέροντά του, φροντίζει να επωφεληθεί στο μέγιστο βαθμό από τέτοιες συμφωνίες. Αυτό σημαίνει πρακτικά, ότι κάθε κράτος-μέλος μπορεί να μισοεφαρμόζει, να παραβιάζει την εκάστοτε συμφωνία, να εκβιάζει για περισσότερα ανταλλάγματα από τη συμφωνία, να καταγγέλλει άλλα κράτη για παραβίαση της συμφωνίας. Το ελληνικό κράτος υπέγραψε μια συμφωνία για τη μετανάστευση το 2003. Δεν την εφάρμοσε διόλου κατά γράμμα, αλλά σύμφωνα με τα δικά του συμφέροντα. Υιοθέ-

τησε μια πλήρως κατασταλτική πολιτική ενάντια στους μετανάστες, παρέχοντας στην αστυνομία την αποκλειστική διαχείριση του μεταναστευτικού και φυσικά τη μερίδα του λέοντος από τα προβλεπόμενα ευρωπαϊκά κονδύλια, πράγμα που του φόρτωσε ένα κάρο καταγγελίες από τα υπόλοιπα ευρωπαϊκά κράτη. Με τον ίδιο τρόπο, η σημερινή αριστεροφασιστική κυβέρνηση σκοπεύει να εφαρμόσει τη συμφωνία του Μαρτίου. Θα την εφαρμόσει σύμφωνα με τα συμφέροντα του ελληνικού κράτους, θα καταγγέλλει άλλα κράτη για παραβίαση της συμφωνίας, καταγγέλλει ήδη την Τουρκία «ως μη ασφαλή χώρα» (οποία υποκρισία). Η μόνη «νέα» εξέλιξη σήμερα στη σταθερή και πάγια μεταναστευτική πολιτική του ελληνικού κράτους, είναι ότι οι αριστεροφασίστες που μας κυβερνούν έχουν κατορθώσει στη νομή των κονδυλίων να χώσουν τις μκο και τον ελληνικό στρατό (δίχως φυσικά αυτό να σημαίνει ότι η αστυνομία παραγκωνίζεται). Το ακόμα θλιβερότερο «νέο» στη σταθερή και πάγια μεταναστευτική πολιτική είναι ότι οι αριστεροφασίστες που μας κυβερνούν έχουν καταφέρει (!) να ψήσουν διάφορους ότι νοιάζονται με αυτόν τον τρόπο για τις ανθρώπινες ζωές και το δράμα των ζεριζωμένων. Και το εξίσου σημαντικό: έχουν καταφέρει να συσκοτίσουν το γεγονός ότι όταν το ελληνικό κράτος μιλάει για «πρόσφυγες» εννοεί επιπλέον την διάθεση για εμπλοκή του στον πόλεμο στη Συρία και το στρίμωγμα της Τουρκίας.

2003-2012: Τότε που την Ειδομένη τη λέγανε Πάτρα

Άλλο στοιχείο της συνέχειας της μεταναστευτικής πολιτικής είναι η δημιουργία τεχνητών κρίσεων στα σύνορα της χώρας, το λεγόμενο «θέαμα των συνόρων»⁸. Το ελληνικό κράτος έχει εμπειρία και τεχνογνωσία να στήνει «πλημμύρες» στα νησιά και συνωστισμούς σε Ειδομένες. Έχει πλήρη επίγνωση της λειτουργίας του «θεάματος των συνόρων», της σκόπιμης δηλαδή δημιουργίας φραγμών και συνωστισμών στα σύνορά του, με στόχο να επιδεικνύει τις εικόνες αυτές στα υπόλοιπα ευρωπαϊκά κράτη ασκώντας πιέσεις και εκβιάζοντας για ανταλλάγματα, αλλά και στόχο να αναδεικνύονται οι μετανάστες ως εισβολείς και «παράνομοι» και όχι η ελληνική κρατική νομοθεσία ως υπεύθυνη για την παραγωγή «παράνομων» ανθρώπων.

Πόσοι πέρασαν τα σύνορα της χώρας μέσα σε έναν χρόνο; Πόσοι μπήκαν τους καλοκαιρινούς μήνες; Πόσο βουλιάζουν τα ελληνικά νησιά μας (όχι από ορδές τουριστών φυσικά); Ίδια παρέλαση ερωτημάτων, ίδια «τρομοκρατία» των αριθμών, ίδια μιντιακή φλυαρία επαναλαμβάνεται κατά διαστήματα τα τε-

λευταία δέκα χρόνια. Και τότε, το 2003, το 2005, το 2007, είχαμε «ανθρωποπλημμύρα» στα νησιά⁹, «φουρνιές» και «καραβιές», και τότε οι τοπικές κοινωνίες «αγανακτούσαν και δυσφορούσαν». Ας μην μπερδεύει διόλου ότι τότε οι μετανάστες χαρακτηρίζονταν ως εισβολείς ενώ τώρα ανακαλύψαμε τάχα το δράμα της προσφυγιάς.

Αλλά ας σταθούμε λίγο στους περιβόητους αριθμούς. Αυτή τη στιγμή, τα δημοσιογραφικά χωνιά κάνουν λόγο για έναν «πρωτοφανή» αριθμό 50.000 μεταναστών που ήλθαν τον τελευταίο χρόνο και έχουν εγκλωβιστεί στη χώρα. Ας θυμηθούμε τι συνέβαινε στα τελευταία δέκα περίπου χρόνια, για να καταλάβουμε πόσο «πρωτοφανή» είναι όλα αυτά για το ελληνικό κράτος.

Το 2003-2004, οι μπάτσοι μιλούσαν για 50.000 συλλήψεις νεοαφιχθέντων μεταναστών στα σύνορα και την ελληνική επικράτεια.

Το 2005, οι συλλήψεις αυτές ήταν 66.000.

Το 2006, ήταν 95.000.

Το 2007, οι συλλήψεις νεοαφιχθέντων μεταναστών από το Αιγαίο ήταν 112.396.

Το 2008 οι συλλήψεις για «παράνομη» είσοδο στη χώρα ήταν 146.337¹⁰.

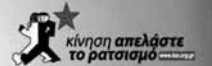
Συμπέρασμα; Προφανέστατο. Όσο υποτίθεται βουλιάζει η χώρα αυτή τη στιγμή από «αθρόες εισροές», άλλο τόσο «απειλούνταν» και πριν από δέκα χρόνια. Οι «κρίσεις», οι «φουρνιές» και οι «καραβιές» εμφανίζονται σταθερά εδώ και πολλά χρόνια ως στιγμιαίες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Η αλήθεια είναι ότι αυτή η διαδικασία είναι συνεχής εδώ και δύο δεκαετίες και το ελληνικό κράτος δεν έχει κανένα απολύτως πρόβλημα να τη διαχειριστεί. Αντιθέτως, έχει εμπειρία και τεχνογνωσία να διαχειρίζεται αυτούς τους πληθυσμούς. Μέσα στη δεκαετία του 1990, άλλωστε, η χώρα «άντεξε» 1.000.000 «παράνομους» μετανάστες εργάτες, οι περισσότεροι απ' τους οποίους προέρχονταν από την Αλβανία. Και το ελληνικό κράτος, ακολουθώντας πιστά την πολιτική της παρανομοποίησης και της περιστρεφόμενης πόρτας απέλαυσε υπολογισμένα και με μεθοδικότητα 250.000 εργάτες το χρόνο¹¹.

Σήμερα, οι ειδικοί του ελληνικού κράτους έχουν υπόψη τους την εμπειρία της δεκαετίας του 1990. Μελετούν τις «ροές» των «παράνομων» εργατών, γνωρίζουν τη σύνδεσή τους με τις πραγματικές ανάγκες της ελληνικής αγοράς εργασίας, φτιάχνουν και ξαναφτιάχνουν το νομοθετικό πλαίσιο ώστε να ευθυγραμμίζεται με την αναγκαιότητα της δημιουργίας παρανομοποιημένης εργατικής δύναμης. Η εμπειρία τους, όπως είδαμε, είναι υπερεικοσαετής. Όταν βέ-

Αλληλεγγύη σε πρόσφυγες & μετανάστες Έξω το ΝΑΤΟ από το Αιγαίο

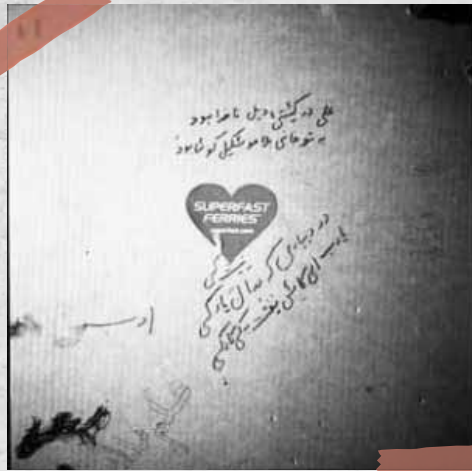
Τρίτη 15 Μάρτη
6.30μμ
Δημαρχείο
Καλαμαριάς

Ομιλητές
Ζωή Κωνσταντοπούλου
πρ. πρόεδρος της Βουλής
Θανάσης Κούρκουλας
Κίνηση "Απόφαση να μείνουμε"
Μάνια Μπαρσίφακη
Γενική Διευθύντρια Ασφαλις Ενότητας
Γιώργος Τσιτάλας
Πανεπιστημιακός

Και πράγματι, τι να περιμένεις από τους Έλληνες (αριστέρους); Μα φυσικά να καταγγείλουν το νατο και να διεκδικήσουν νόμιπη ειρήνης.

«Στον τόπο όπου κανείς δεν θυμάται κανέναν, δεν έχεις να περιμένεις τίποτε». Γραμμένο στην Πάτρα, δίπλα στο logo της Superfast Ferries.

βαια η δημόσια συζήτηση έρχεται στο προκείμενο, οι διατυπώσεις τους είναι πολύ προσεκτικές. Συχνά βέβαια οι ισορροπίες και οι ενδοκρατικοί ανταγωνισμοί αποκαλύπτουν πτυχές της συζήτησης που σε γενικές γραμμές παραμένουν συσκοτισμένες. Σε μια σπάνια τέτοια στιγμή, ο Έλληνας Υπουργός Εξωτερικών κ.Κοτζιάς, προφανώς αναγκασμένος να υπεραμυνθεί των επιλογών του για τη διαχείριση του "πρόσφυγικού" από την κριτική της αξιωματικής αντιπολίτευσης θύμισε την ουσία του ζητήματος. Μιλώντας στον Αλέξη Παπαχελά ο κ.Κοτζιάς είπε σχετικά:

Α.Π. Το θέμα όμως είναι κ. Υπουργέ ότι [...] η Ελλάδα κάποια στιγμή μπορεί να φτάσει στις 150.000 [εννοεί πρόσφυγες] κανείς δε ξέρει πότε ακριβώς, δε ξέρω τι εκτίμηση έχετε εσείς. Ν.Κ.150.000 είναι το νούμερο που αντέχει η χώρα θα έλεγα εγώ προσωπικά.
Α.Π. Το οποίο μπορεί να φτάσουμε κάποια στιγμή σύντομα;

Ν.Κ. Δε ξέρω τι θα συμβεί αλλά το φαινόμενο δεν είναι καινούργιο, επειδή εγώ έχω μεγαλύτερη μνήμη ως παλαιότερος πολλών, σας θυμίζω ότι στη δεκαετία του '90, επι κυβερνήσεως Μητσotάκη-Σαμαρά εισήλθαν στη χώρα περισσότερο από 150.000 πρόσφυγες, Αλβανοί και άλλοι, μη το ξεχνάτε και η Ελλάδα άντεξε και το θεωρώ πάρα πολύ υποκριτικό.¹²

Να μια δημόσια παραδοχή από επίσημα χείλη: «Η Ελλάδα άντεξε...» κοινώς, το ελληνικό κράτος δεν έχει κανένα ζήτημα «προσφυγικής κρίσης». Αντιθέτως, λέμε εμείς, σκόπιμα κατασκευάζει τέτοιες «κρίσεις» ώστε να τις αξιοποιεί στους ανταγωνισμούς του με άλλα κράτη.

Για τους ίδιους λόγους, μεταξύ 2003-2009 η «Ειδομένη» της περιόδου λεγόταν Πάτρα (και λίγο πιο μετά Ηγουμενίτσα). Το λιμάνι της Πάτρας ως σύνορο-πέραςμα προς την Ιταλία απέκτησε την περίοδο αυτή έναν καταυλισμό κυρίως Αφγανών μεταναστών, μια μικρή-πόλη γκέτο με 5.000 εγκλωβισμένους που προσπαθούσαν να περάσουν με καράβια στην Ιταλία. Το ελληνικό κράτος έστρεψε και εδώ έναν διάδρομο ελεγχόμενου περάσματος προς την Ευρώπη, όπως ακριβώς στήθηκε ο κρατικά ελεγχόμενος διάδρομος από την Ειδομένη προς τη βόρεια Ευρώπη το τελευταίο διάστημα. Η περίπτωση της Πάτρας βέβαια διέφερε από την Ειδομένη στο γεγονός ότι εδώ δεν υπήρχαν ορατοί φράχτες και ορατοί μπάτσοι, σαν τους Μακεδόνες, να απωθούν και να ρίχνουν χημικά στους αγαπημένους μας πρόσφυγες, ώστε να ρίχνουμε βολικά εμείς οι Έλληνες το φταίξιμο στους ανάλητους βορειοευρωπαίους γείτονες (και καθόλου τυχαία στη Μακεδονία με την οποία το ελληνικό κράτος έχει ανοικτούς «λογαριασμούς»). Εδώ δεν υπήρχε η αλληλουχία «Ειδομένη-Βαλκάνια- βόρεια Ευρώπη-φταίει η βόρεια Ευρώπη» που κλείνει τα σύνορα. Όχι. Όμως την περίπτωση της Πάτρας, αξίζει να τη θυμηθούμε γιατί: ήταν οι Έλληνες λιμενικοί που επιτίθονταν με μαχαίρια τη νύχτα σε μετανάστες που κυκλοφορού-

σαν στο λιμάνι προσπαθώντας να μπουν σε κάποιο καράβι για την Ιταλία¹³. Ήταν οι Έλληνες λιμενικοί που σε συνεργασία με τα κυκλώματα δουλεμπόρων άνοιγαν κατά διαστήματα τη συνοριακή στρόφιγγα. Ήταν το ελληνικό κράτος που μάζεσε σωρηδόν τις καταγγελίες για την παραβίαση του Δουβλίνου 2 και τη βίαιη αστυνομική μεταχείριση των μεταναστών του καταυλισμού.

Αξίζει, επίσης να θυμηθούμε την περίπτωση της Πάτρας και για έναν άλλο λόγο: οι μετανάστες του καταυλισμού στην Πάτρα έκαναν εξέγερση και δύο διαδηλώσεις μέσα στην πόλη τον Γενάρη του 2008, καταγγέλλοντας την δολοφονική πολιτική του ελληνικού κράτους και της αστυνομίας του στα σύνορά του. Στην προκήρυξη που μοίρασαν οι Αφγανοί στην Πάτρα και διασώθηκε στο αρχείο μας, διαβάζουμε:

Ίσως αυτό το κείμενο δε θα έχει καμιά επιρροή στους Έλληνες, στην Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο, ίσως δεν έχει νόημα γι' αυτούς. (...) βρισκόμαστε στις πύλες της Ευρώπης αναζητώντας άσυλο. (...) Θέλουμε να ζήσουμε τη ζωή μας όπως κάθε φυσιολογικός άνθρωπος αλλά η αστυνομία, το λιμενικό, κάποιοι Έλληνες που ζουν γύρω απ' τον καταυλισμό μας αντιμετωπίζουν σαν να μην είμαστε ανθρώπινα πλάσματα. (...) Είμαστε ήδη φυλακισμένοι στον καταυλισμό μας και ακόμα κι αυτόν θέλουν να τον καταστρέψουν. Κάθε φορά που βλέπουμε τραυματισμένους αδελφούς μας, με σπασμένα χέρια, σπασμένα κεφάλια, σπασμένες καρδιές τότε κι η ψυχρή σπάει, σκοτεινιάζει -ψυχορραγούμε.¹⁴

Δεν μας αρέσει να παραθέτουμε κείμενα για να προκαλούμε συγκινησιακή φόρτιση. Παραθέσαμε το συγκεκριμένο απόσπασμα της προκήρυξης για να καταδείξουμε ότι για τους μετανάστες που στοιβάζονται τότε στην Πάτρα, τότε στα νησιά, τότε στην Ειδομένη, είναι καταφανές το ποιος ευθύνεται και προκαλεί τον εγκλωβισμό τους. Οι Αφγανοί του καταυλισμού στην Πάτρα, παρότι διέμεναν για χρόνια σε άθλιες συνθήκες, διαδήλωναν το 2008 και δεν ζητούσαν τρόφιμα, δεν ζητούσαν ρούχα, δεν ζητούσαν ανθρωπιστές, δεν ζητούσαν γιατρούς του Κόσμου και εθελοντές μκο. Ζητούσαν το αυτονόητο: Χαρτιά. Άσυλο. Να πάψουν να αντιμετωπίζονται ως παρανομοποιημένοι εργάτες. Να σταματήσει η βία που παράγει η πολιτική της παρανομοποίησής τους.

Η αυλαία της Πάτρας έπεσε σχεδόν οριστικά το 2012, με επιχειρήσεις-σκούπα της αστυνομίας και μεταφορά των μεταναστών στο κέντρο κράτησης της Κορίνθου. Είχαν προηγηθεί ρατσιστικές επιδρομές, εμπρησμός του καταυλισμού, φασιστοεπιτροπές κατοίκων, γκρέμισμα του καταυλισμού με μπουλντόζες το 2009, όλα τα ωραία. Οι προβολείς πάνω στον κρατικά ελεγχόμενο διάδρομο της Πάτρας έκλεισαν. Λίγα χρόνια μετά, το 2016 άναψαν ξανά στην Ειδομένη. Και τώρα, όπως και τότε, οι μετανάστες στην Ειδομένη και τα λιμάνια του Πειραιά, της Χίου και της Λέσβου, το ίδιο πράγμα φωνάζουν. Δεν θέλουν ρούχα, τρόφιμα,

γιατρούς του Κόσμου και εθελοντές, δεν θέλουν να φυλακιστούν σε στρατόπεδα συγκέντρωσης και «δομές φιλοξενίας», δεν θέλουν συμπόνοια και λύπηση. Οι φωνές τους ακόμα αναζητούν κάποια επιρροή στους Έλληνες, αλλά οι Έλληνες αυτό που κατάλαβαν είναι ότι τώρα πρέπει να μαζέψουν κουβέρτες και να καταγγέλλουν το... ΝΑΤΟ. Στο μεταξύ τα στρατόπεδα συγκέντρωσης πληθαίνουν, μόνο που τώρα μας λένε πως θα 'χουν ψυχολόγους, διερμηνείς, γιατρούς και δικηγόρους για να παίρνουν κι αυτοί, οι «μη-μπάτσοι», καμιά κρατική χρηματοδότηση.

- 1 Το ποσοστό αυτό παροχής ασύλου, 0,03%, το πήραμε από την έκθεση της οργάνωσης Human Rights Watch, *Left to survive, Systematic Failure to Protect Unaccompanied Migrant Children in Greece*, Δεκέμβριος 2008.
- 2 Γράφουμε πιο αναλυτικά γι' αυτό στο κείμενο του παρόντος τεύχους «Η καλή κυρία από την κόλαση: ένας χρόνος και τρεις μήνες εθνικοσοσιαλιστικής μεταναστευτικής πολιτικής».
- 3 Για τις δολοφονικές πρακτικές του ελληνικού λιμενικού στο Αιγαίο μπορείτε να διαβάσετε την έκθεση της γερμανικής μκο ProAsyl, *The truth may be bitter but it must be told*, 2008. Στο διαδίκτυο.
- 4 Human Rights Watch, *Left to survive, Systematic Failure to Protect Unaccompanied Migrant Children in Greece*, Δεκέμβριος 2008.
- 5 Στο ίδιο.
- 6 Στο ίδιο.
- 7 Αναφερόμαστε στις εκθέσεις της Human Rights Watch και της Pro Asyl που παραθέσαμε στα προηγούμενα.
- 8 Για το θέαμα των συνόρων και τον σκόπιμο από πλευράς του κράτους εγκλωβισμό των μεταναστών στα ελληνικά νησιά το περασμένο καλοκαίρι δες *antifa*, τ. 48, *Φουρτούνες στο Αιγαίο; Χαρά οι καπετανιοί*.
- 9 Έτσι ενδεικτικά πατήστε στην «μπάρα της γνώσης», Καθημερινή 12/9/2008, *Ανθρωποπλημμύρα στις ακτές της Σάμου*.
- 10 Τα στοιχεία αυτά τα πήραμε από το ισπανικό ακαδημαϊκό περιοδικό Documentos (σειρά Migraciones), τεύχος 17, *Immigration Flows and the Management of the EU's Southern Maritime Borders*, 2008. Επίσης, δες και μπροσούρα *antifa scripta*, *Σχεδόν Αόρατοι*, επανέκδοση 2013.
- 11 Για την πολιτική της περιστρεφόμενης πόρτας δες *antifa scripta*, *Σχεδόν Αόρατοι*, επανέκδοση 2013. Για τη μεταναστευτική πολιτική τη δεκαετία του 1990, δες *antifa*, τεύχος 33, *Ήταν η χώρα απροετοίμαστη; Σύντομη ιστορία της ελληνικής νομοθεσίας για τη μετανάστευση (1991-2010)*.
- 12 Καθημερινή 2/3/2016, *Ο Νίκος Κοτζιάς για το επεισόδιο με Τουρκία στα Ίμια τον Αύγουστο*.
- 13 Για τις επιθέσεις αυτές μας είχε δώσει συνέντευξη στο περιοδικό Πατρινός σύντροφος πριν από πολλά χρόνια που είχε ζήσει τα γεγονότα. Ήταν στο τεύχος 10 του περιοδικού *antifa*, «Είμαστε μισοί άνθρωποι κανείς δε δίνει δεκάρα για μας». Δείτε επίσης την έκθεση της Pro Asyl, *"I came here for Peace"*, 2012 για τη συστηματική αστυνομική βία ενάντια στους μετανάστες στην Πάτρα.
- 14 Ολόκληρη η προκήρυξη παρατίθεται στο τεύχος 10 που αναφέραμε παραπάνω.